

БРЫЛЕНСКІ летапіс

ІНФАРМАЦЫЙНА - ГРАМАДСКІ БЮЛЕТЭНЬ

№ 8 (8)
ліпень
2006 г.

Выдаенца
3 мая 2006 г.

Брыль
і
Брылі

с.2

Фота Анатоля Клемчуга

Пайсці, каб застацца...

Уноч на 25 ліпеня на 89-м годзе жыцця памёр народны пісьменнік Беларусі, класік айчыннай літаратуры Янка Брыль.

Менавіта для мяне гэтае імя заўсёды гучала матічна. Бо здавалася, што паміж словамі “Брыль” і “Брылі” існуе не толькі аднакарэнная сувязь. І аднойчы лёс скрыжаваў нашыя шляхі, падарыўшы мне незабыўную сустрэчу з гэтым цудоўным чалавекам.

Як раз такой парой, у ліпені 2001 года, у Мінску адбываўся трэці з'езд беларусаў свету, куды я быў запрошаны ў якасці дэлегата. Паміж паседжаннямі ўзімі перапынак, і было вырашана наведаць помнік Янку Купалу каля яго Дома-музея. Апынуўшыся там, сярод сяброўска-святочнага тлуму я раптоўна аднекуль збоку адчуў хвалю нейкага спакою і ўпэўненасці. Павярнуўшы галаву, я ўбачыў каржакаватую, моцную постаць Брыля. Ён стаяў, склаўшы руکі за спінай, і аб нечым думаў. І невядомая сіла падштурхнула мяне да гэтага чалавека: “Іван Антонавіч! А ці можна з Вамі сфатографавацца?” Брыль усміхнуўся і адразу ж згадзіўся. Побач як раз праходзіў вядомы наш фатограф Анатоль Кляшчук, які і спыніў гэта імгненне. І ў мяне з'явілася адчуванне поыху гісторыі, бо апынуўся я ў атачэнні двух волатаў беларускай літаратуры - Янкі Купалы і Янкі Брыля. А потым з Іванам Антонавічам мы некалькі хвілін размаўлялі. Калі я назваў сваё імя, ён не адразу, але ўспомніў, што чуў неаднаразова па радыё песню “Я разумею” у выкананні Нелі Багуслаўскай і што мая музыка там добра сплялася з словамі Генадзя Бураўкіна. Даведаўшыся, што я з Брылём і жывуць там брылеўцы, Брыль адразу заўсіхаўся і пажартаваў наконт таго, што вось цэлую вёску назвалі ў яго гонар. І чамусьці ўспомніў аднаго з былых кіраунікоў Беларусі, Ціхана Кісялёва, які аднойчы вёў нудную нараду рэспубліканскага актыву пра неабходнасць карэннага павышэння надоеў малака і закончыў яе так: “Словам, паважаныя таварыши, каб малака было больш, карову трэба карміць, паіць і даіць!”... На такой гумарыстычнай ноце мы ў той дзень і развіталіся.

А сёння і Брылі, і ўся Беларусь развітваюцца з гэтым светлым чалавекам, які аддаў увесі свой магутны талент беларускай літаратуры і беларускаму народу. І, пайшоўшы ў Вечнасць, назаўсёды застаўся з намі.

Бывайце, Іван Антонавіч!..

Мікола ЯЦКОЎ.

НА ЗДЫМКУ: Янка Брыль і Мікола Яцкоў.
6 ліпеня 2001 г.

*Фота Анатоля Кляшчuka.
Друкуюцца ўпершыню.*

Навіны адусюль

Дніамі кіраунік вобласці Барыс Батура рэзка крытыкаваў якасць будаўніцтва жылля на вёсцы. Літаральна гэта прагучала так: "Дамы не якасныя, іх будаўніцтва кантрлюеца дрэнна. Як можна прымати дом, у якім падлога і поручні зроблены з няструганых дошак? Складваеца ўраджанне, што нават у лепшых гаспадарках на першым плане каровы, а людзі - як атрымаеца". Б.Батура прызначыў абласную нараду па будаўніцтву аграгарадкоў, месца правядзенне якой стане вядома за дзень да мерапрыемства.

КАМЕНТАРЫЙ Добра, што Барыс Вольгевіч звярнуў увагу на існуючу проблему. Цікава і тое, што ён вырашыў паламаць практику паказухі, калі месца, куды павінна прыехаць высокая дэлегацыя, на працягу некалькіх тыдняў старана рыхтуеца да паказу. У асобных выпадках нават работнікі райвыканкамаў працу юць не разгібаючыся.

3 ліпеня 2006 г.
у сям'і Вольгі Аляксандраўны
і Аляксандра Вікторавіча
ВАРАБ'ЁВЫХ
нарадзіўся першынец -
сын Мікіта.

10 ліпеня 2006 г.
у сям'і Вольгі Мікалаеўны
і Андрэя Яўгенавіча
ПАЛТАЎЦАВЫХ
нарадзіўся першынец -
сын Кірыл.

Віншуем!

Проблема вырашана

Чэрвенскі № 4 "Брылеўскага летапісу" у нататках "Спадзяванне на перамогу, альбо Як можна змагацца з ветрадумі" распавядаў пра тое, з якімі праблемамі сутыкнулася Людзміла Андрэеўна і Пётр Мікалаевіч Парфененкі, калі захацелі памяняць паточаныя часам аконныя рамы. Пасля гэтай публікацыі практична ад-

Фота Вольгі Жыковай

разу намеціліся пэўныя зрухі ў станоўчы бок. І ў новыя вокны, усталяваныя работнікамі ЖКГ, весела і ўдзячна зазірнуў спякотны ліпень.

M. Я.

Пра нас пішуць...

МВ магілёўскін
вядомасці

29 ліпня 2006 г.

В Брылях выходит деревенская газета

О директоре Брылевского сельского Дома культуры Могилёвского района «МВ» на своих страницах уже рассказывали. Талантливый культработник, поэт, самодеятельный композитор.

На его счету более 800 песен, написанных на слова белорусских и русских поэтов. Исполнителями некоторых из них были такие популярные певцы, как Владимир Ухтинский, Нелли Богуславская, Надежда Микулич, Николай Скориков. Но и это не всё. Недавно услышал, что Николай Яцков начал активно пробовать свои силы в журналистике - редактировать и выпускать свою газету «Брылеўскі летапіс». Это и послужило поводом для но-

О ТОМ, ЧЕМ ЖИВЁТ ЧЕЛОВЕК

- Николай Адамович, как зародилась идея, что послужило толчком к созданию газеты?

- Газета - это слишком громко сказано для нашего издания. Мне больше импонирует информационно общественный бюллетень. Так, кстати, мы и пишем под названием. Это, можно сказать, продолжение традиций настенной печати с учётом современных компьютерных технологий. Брыли и соседние деревни Качурино, Зыли, Малеевка имеют богатейшую историю. Этим селениям более 400 лет. Первое упоминание о Качурино, например, датируется 1604 годом. Через наши земли ходили многие захватчики: шведы, французы, немцы. В 1706 г. - ровно 300 лет тому назад - в Брылях на три дня останавливался гетман Украины Иван Mazепа. Этой дорогой он ехал к царю Петру I в Москву. Кстати, через Малеевку, Брыли и Качурино проходил старый смоленский шлях, связывавший Украину, Белоруссию и Россию. Это - во-первых. А во-вторых, я не хочу, чтобы наши люди чувствовали себя второсортными из-за того, что здесь, в Брылях, не будет агрогородка. Не планируется его строительство, поскольку наш колхоз имени Ильича ликвидировали, а земли присоединили к агрофирме «Днепр». К Брылям в связи с таким обустройством приклеилось слово «выселки». А я не хочу, чтобы у брылевцев развивалась психология жителей этих самых выселок. У Брылей своя богатая история: Брыли были, есть, будут.

Фото Николая Рудковского

дут. Моя задача - поддерживать чувство исторического собственного достоинства.

- И когда вышел первый номер вашего издания?

- В мае этого года. Вначале в нём было четыре полосы, с третьего номера выпускаем восьмиполосник. Выходим раз в неделю. Сейчас вот уже подготавливается очередной, восьмой, номер.

- Какие темы, проблемы вы затрагиваете?

- Исходя из названия, будем рассказывать всё то, что происходит в Брылях и соседних деревнях. На первом плане - сегодняшний день: события, новости. Вот, например, житель Брылей Андрей Жилинский, проходящий срочную военную службу в пограничных войсках, пришёл в отпуск. А Алексей Уханов, односельчанин, демобилизовался из погранвойск. Идут они в форме по улице. Я навстречу: расскажите, ребята, как служба идёт, какие планы на будущее? Так и появился в шестом номере материал под названием «Службы

Республики Беларусь!». И их фотографии поместили. Или вот недавно в нашем СДК состоялась торжественная регистрация брака местной жительницы Марины Клименковой. Свадебный эскорт состоял из пяти белых «мерседесов». Это же событие! И оно нашло отражение на страницах нашего издания. Или взять такой аспект. Наша брылевская библиотека выписывает 15 газет и столько же журналов. Местные жители подписываются на такое число периодических изданий не могут себе позволить. Поэтому библиотекарь Алла Яцкова в каждом номере «Брылеўскага летапісу» знакомит читателей с лучшими публикациями прессы. Если кто-то, заинтересовавшись, заходит почерпнуть больше информации, он приходит в библиотеку и находит здесь то, что нужно.

Очень важно для нашего издания и то, что когда-то печаталось о Брылях в периодических изда-

ТАЙНА ПИКИРУЮЩЕГО БОМБАРДИРОВЩИКА

- Большое внимание, - продолжал Николай Адамович, - мы уделяем эксклюзивным материалам. Я продолжительное время переписывался с доктором медицинских наук, профессором Е.В. Фроленко. Эта женщина в 1941 году лечила раненого генерала Романова - командира 172-й стрелковой дивизии, оборонявшей г. Могилёв. Елена Владимировна в одном из своих писем подробно рассказала, как всё это происходило. Мы поместили её воспоминания в номере, посвящённом 65-летию обороны Могилёва. В этом же номере нашлось место и воспоминаниям наших односельчан - Николая Дмитриевича Смолякова и Николая Авдеевича Баранова, которые 26 июня 1941 года были свидетелями воздушного боя над Брылями. Наш советский, по всей видимости, бомбардировщик, поднявшийся с могилёвского аэродрома, атаковали два немецких истребителя. Наши лётчики приняли вызов и продолжительное время вели бой. Но силы оказались неравными. Самолёт был сбит.

- Мужественными людьми оказались наши пилоты!

- Этот эпизод, с нашей точки зрения, очень важен в плане военно-патриотического воспитания

Фото Ольги Лыковой

подрастающего поколения. Мы организовали поход учеников Брылевской школы к месту падения самолёта, чтобы дети ощутили живое дыхание истории. Об этом походе «Брылеўскі летапіс» тоже написал. Позже мы узнали, что двое лётчиков выпрыгнули из объятого пламенем самолёта. Но немцы зажигательными пулями подожгли раскрывшиеся парашюты, и пилоты погибли. Со временем мы хотели бы узнать их имена, поскольку они упали в расположение стоявшей здесь части Красной Армии, бойцы которой их и похоронили неподалёку от места падения самолёта. Возможно, в архивах остались рапорты, документы о произошедшем событии. Если они сохранились, то мы обязательно установим имена этих неизвестных героев. С помощью ветеранов, имевших отно-

шение к военной авиации, по фрагментам, найденным на месте падения, надеемся определить тип самолёта. Скорее всего, это был бомбардировщик или штурмовик.

ГІМН МОГІЛЁВА РОДІЛСЯ В БРЫЛЯХ

- Этим вы раскроете ещё одну тайну минувшей войны. Интересно было бы узнать: куда летел самолёт, какое выполнял задание? Хорошо, что вы затрагиваете исторические вопросы. Но, как мне известно, вы и сами недавно стали частью истории Могилёвщины. Ваша «Песня про Магілёў» на стихах Александра Шлеенкова была официально утверждена в качестве гимна нашего областного центра.

- Могилёв имеет свой герб и флаг. Но до недавнего времени не имел своего гимна. Мы с поэтом Шлеенковым рады, что депутаты городского Совета обратили внимание именно на нашу песню. Правда, ими были сделаны некоторые замечания по поводу текста. Мы над этим в настоящее время работаем. Надеемся, что в сентябре на очередной сессии городского Совета будет рассмотрен наш вариант текста с учётом сделанных поправок.

- Мне довелось послушать гимн Могилёва в исполнении Вадима Мезги, и я могу отметить, что это произведение при небольших, как вы говорите, текстовых доработках будет достойно представлять наш город. И, если честно, я не понимаю, почему некоторые специалисты начали буквально искать ошибки в гимне. Кому-то не нравятся слова, кому-то музыка. В чём дело?

- На мой взгляд, при создании гимна не существует твёрдо означенных творческих критериев. Главное в нём - торжественность, энергетика, непосредственность восприятия, солнечность. Гимн это общая молитва, которая сплачивает, возвышает и очищает. Всё это есть в тексте Александра

Шлеенкова. Эти слова нужно петь, а не читать. И всё становится на свои места. Гими критиковали те, кто не слышал его звучание в подобающем виде. В своё время роман Бориса Пастернака «Доктор Живаго» все осуждали, но мало кто читал. А Пастернаку, между прочим, за этот роман была присуждена Нобелевская премия по литературе. Я уверен в том, что Могилёв получил свою главную песню. И она обязательно будет с городом и

в радости, и в горестях, станет созидающей силой.

- Но давайте вновь вернёмся к «Брылеўскому летапісу». Почему вы говорите «мы», «наше издание»?

- Потому что наше издание - плод коллективного труда. Это и упоминавшаяся выше Брылевская сельская библиотека и главное - наши читатели, которые своим живым интересом подталкивают нас к поискам новых тем, сюжетов, рубрик. С учётом читательского мнения, например, мы каждый месяц поздравляем всех наших жителей с днём рождения и юбилеями. Отвечаем на поставленные вопросы, выполняем заявки. Недавно наш читатель Валерий Бураев попросил вспомнить историю создания вокально-инструментальных ансам-

инспектор, получит возможность со страниц издания напрямую общаться с местными жителями по вопросам правопорядка.

- Знакомясь с вашим «летапісам», я обратил

внимание на литературную страницу. На меня произвела впечатление поэзия Марины Степченковой. Откуда этот автор?

- Наша брылевская поэтесса. Она здесь родилась, училась и здесь начала писать стихи. Я с первых шагов слежу за её творчеством, когда требуется, помогаю советом и могу сказать, что её поэтическое мастерство постоянно совершенствуется. У неё есть Божья искорка. На мой взгляд, по своему мироощущению творчество Марины близко стоит к поэзии Марины Цветаевой. Возможно, неспроста у этих поэтесс одинаковые имена. «Брылеўскі летапіс» с большим удовольствием предоставляет и будет предоставлять свои страницы для творчества этого интересного человека. Не будем мы обходить вниманием и других одарённых людей, родившихся в этих живописных местах, а также тех, кто будет посвящать своё творчество нашим деревням. Вот сейчас готовим к публикации стихотворение молодой могилёвской поэтессы Эвелины Старовойтовой, посвящённое Брылям.

- Николай Adamович, но всё это требует каких-то затрат. На какие средства выпускается ваше издание?

- У нас тираж всего лишь 50 экземпляров. Пока что есть возможность печатать это небольшое количество за свои средства. Люди просят ещё, но это уже накладно. Распространяем бесплатно. Главное здесь - благодарность людей, которые с

нетерпением ждут выхода в свет каждого нового номера «Брылеўскага летапісу». Я, например, доволен, что из последнего номера читатели узнают, кто такой Иван Мазепа. Что означает испанское сочетание слов «Но пасаран!». Когда произошла Грюнвальдская битва, и какое она имеет отношение к нашим

Брылям, а также сколько в Беларуси насчитываеться долгожителей, переступивших столетний рубеж, и многое другое. И не только. К нам иногда идут односельчане и со своими проблемами. Одна из брылевских семей, живущая в общественной не-приватизированной квартире, попросила обратить внимание, что окна в их жилище почти сгнили, ветер свищет. Почти год они добивались, чтобы заменили рамы. Сдвигов никаких. После выступления «Брылеўскага летапісу» работники местного участка ЖКХ взялись за ремонт.

Беседовал Александр ТЕРЕХОВ.

P.S. Рассказ о воздушном бое над Брылями наших лётчиков с немецкими асами меня очень взволновал. Решил непременно побывать на месте падения самолёта. Быть гидами в этом путешествии любезно согласились Николай Adamович и его супруга Алла Михайловна. Наш старенький «жигулёночок» на просёлочной дороге успешно преодолел несколько низких болотистых мест, заполненных водой от недавно прошедших дождей. Вскоре

мы подъехали к окраине леса под названием «Комитет». Пройдя пешком около километра по бездорожью, очутились на небольшом каменистом пя-

тачке, заросшем хвойными деревьями. Здесь и упал самолёт. От произошедшего взрыва (по всей видимости, были полны топливные баки) образовалась воронка. Основная часть останков самолёта ушла в землю, кое-что разбросало по сторонам. Однако мне удалось найти небольшой фрагмент дюраплевой обшивки, разорванный детонацией пулемётный патрон и несколько металлических кусков

остова самолёта, покрытых ржавчиной. По прибытии в Могилёв собранный материал показывал более-менее сведущим в вопросах авиации людям. Но мнения у них расходятся: одни утверждают, что это был советский бомбардировщик, другие указывают на американский военно-транспортный самолёт «Дуглас». В составе

Об авторе

ТЕРЕХОВ Александр Иванович.

Родился в 1951 г. в д. Голубовка Хотимского района Могилёвской области. Окончил Белорусский государственный университет (факультет журналистики). Специальный корреспондент могилёвской областной газеты «Могилёвские ведомости». Член Союза писателей Беларуси.

Усё пачалося з песні

Частка 2-я

У № 5 "Брылеўскага летапісу" прац успаміны Алены Уладзіміраўны Фраленка паўстаў незабытны вобраз генерала Міхаіла Цімафеевіча Раманава - камандзіра 172-й стралковай дывізіі, якая ў ліпені 1941 года мужна абараняла г.Магілёў. Мне давялося пазнаёміцца і неаднаразова сустракацца з сынам генерала - Юрыем Міхайлівічам Раманавым. Ён палкоўнік у адстаўцы, старшина Савета ветэранаў 172-й дывізіі. Жыве ў Кіеве.

Пратаную чытакам "БЛ" ліст ад Ю.М.Раманава, датаваны 11 лістапада 1999 года, які праязгвае нізу ўспамінаў, распечатых А.У.Фраленка.

Мікола Яцкоў.

"Здравствуйте, уважаемый Николай Адамович! Спасибо Вам за присланную фотокарточку. Так Вы не получили моё письмо, в котором я ответил на ваш вопрос по статье И.Скворцова "Последний бой генерала Романова" в газете "Веснік Магілёва" от 24 июля с.г.?

О моём отце И.Скворцов отзывается очень хорошо. За это я ему благодарен. Но статья грешит некоторыми неточностями. Основная неточность и вызвала Ваш вопрос. Генерал Романов не был расстрелян в Барсуках. Как это могло прийти в голову автору?! Не было такой версии! За домом Асмоловских были расстреляны пять членов семьи М.Ф.Асмоловского: он сам, жена, мать, сын и жена сына, а также восемь жителей. Дочь М.Ф.Асмоловского, 15-летняя Нина, не была расстреляна.

Отец был помещён в концлагерь Луполово. В нём он находился до ноября 1941 года, затем был направлен в лагерь Хаммельбург XIII (в Баварии), где умер (официально - «погиб/замучен») 3 декабря 1941 года. Там и был похоронен на кладбище военнопленных («Русском кладбище», как говорят в Хаммельбурге). В Хаммельбурге я был дважды - в 1993 и 1997 г.г.

Смерть отца и захоронение в Хаммельбурге были установлены по лагерной карточке, заведённой на отца. Мне пришлось в течение не менее 30 лет выяснять дату и место захоронения отца, а затем ещё несколько лет добиваться исправления в приказе Заместителя Министра обороны даты и места смерти. Свой поиск я завершил в 1988 г., а в 1991 г. добился установки именной памятной доски отцу на стеле Русского кладбища в лагере Хаммельбург, для чего пришлось написать письмо Канцлеру ФРГ Г.Колю. Установили памятную доску накануне 100-летия со дня рождения отца.

Всего Вам наилучшего!
С уважением, Ю.Романов".

3 Юрыем Міхайлівічам Раманавым каля мемарыяльнай дошки ў гонар яго бацькі Міхаіла Цімафеевіча Раманава.
г.Магілёў, вул.Раманава, 25 чэрвеня 1999 г.

"Гарачыя навіны" ОНТ у Брыллях

Кожная з'ява мае свой пачатак. Брылеўцы памятаюць май мінулага года, калі ў Дом культуры прывезлі падарункі ад нашага дэпутата - Старшыні Палаты прадстаўнікоў Национальнага сходу Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Мікалаевіча Канаплёва. Быў тут і камп'ютар,

Ансамбль "Зараначка" "Прывітальнай" песяй сустракае гасцей.

Фота Алега Файніцкага

Памочнік У.М.Канаплёва Валерый Міхайлавіч Машагіраў уручылі камп'ютар вырэктару Дома культуры М.А.Яцкову.
Побач - намеснік старшыні Магілёўскага райвыканкама Валерый Казіміравіч Яленскі, начальнік аддзела культуры Магілёўскага райвыканкама Аляксандр Леанідавіч Алекса, старшыня Брылеўскага сельскага Савета Уладзімір Ільіч Мажораў.

24 мая 2005 г.

брылеўцаў і ў гэтым накірунку.

"Брылеўскі летапіс" пачаў выходзіць, і звесткі аб гэтым хутка разнесліся не толькі па навакольных вёсках. У суботу, 29 ліпеня, адгукнуліся абласныя "Магілёўскія ведамасці" вялікім артыкулам "В Брылях выходит деревенская газета" (гэліці ў гэтым нумары "БЛ" старонкі 4-6). А паколькі тэлекампанія "ОНТ" пільна сочыць за цікавымі з'явамі з жыцця Беларусі, то літаральна праз дзень, у панядзелак 31 ліпеня, па нашых вёсках лёгкім ураганам пранёсся бліскучы "шэурале" з надпісем "Наши новости". Усім нам вядомая па рэпартажах ОНТ карэспандэнт Алена Кукшинская разам з тэлеапаратарам Уладзімірам Недабоевым вырашыла даведацца пра выданне "Брылеўскага летапісу".

Трэба адзначыць, што Брылі прынялі гасцей

добразычліва і цепла. Адразу падышоўшы старшыня сельсавета Уладзімір Ільіч Мажораў пасцікавіўся мэтай прыбыцця і пажадаў поспеху. Надзея Іванаўна Рамашкевіч хутка вырашыла ўзніклае пытанне з афармленнем патрабовых дакументаў. Тамара Васільеўна Максімчыкава пачаставала гасцем салодкім яблыкамі з свайго прыгожага садочка. А тут як раз на абедзенню дойку прыйшлі каровы, і Алене Кукшинской вельмі захапелася змясціць у сваім рэпартажы гэту харэктэрную вясковую дэталь. І здымачная група, перайшоўшы дарогу, апынулася на шырокім падворку сям'і Сілковых, дзе дочкі Марына і Вольга шпарка і ўпэўнена дайлі кароў. Уладзімір Недабоев са свайгі тэлекамерай і з воклікам "Іду на "міннае!" апынуўся за загародкай, дзе з-пад рук Вольгі ў даёнку звонка дзынькалі струменьчыкі цёплага малака. І пайшла гэтая карцінка на ўсю Беларусь.

Потым гosci ўважліва аглядзелі абсталяванне

Фота Вольгі Яцковай

Здымачная група "ОНТ" у офісе "Брылеўскага летапісу".

Фота Вольгі Яцковай

Алена Кукшинская задае чарговае пытанне.

рэдакцыі "Брылеўскага летапісу", распытвалі пра гісторыю унікнення гэтага выдання. Асаблівая засікаўленасць была выказана таму, як адносяцца вяскоўцы да сваёй газеты. Было вырашана паехаць да аднаго з герояў нашых публікаций - да Мікалая Дзмітрыевіча Смалякова. Той, убачыўшы нас і даведаўшыся, з якой нагоды прыехала тэлебачанне, расхваляваўся. Але перад тэлекамерай разважліва і мудра распавёў пра свае адносіны да "Летапісу". Потым правёў усіх нас па свайму чыстаму ўгульныму падворку туды, дзе за пабудовамі разінунуўся шырокі і жывапісны прасція. Там Рудэя аб нечым шапталася з высокім атавам і насцярожаным лясочкам. І гарадскія гості зачарвана глядзелі на ўсю

Мікалаі Дзмітрыевіч Смалякоў знаёміца з новым нумарам "Брылеўскага летапісу"

Фота Вольгі Яцковай

Фота Вольгі Яцковай

этую прыгажосць...

А побач залаціўся ячмень - даволі ёмка прымяты непагадзю. Я павярнуўся да Мікалая Дзмітрыевіча: "Нешта вось усё палягло..." А той з хітрынкай у вачах: "Так то ж куры патапталі!" Падхопліваю знічку дзедавага гумарка: "Гэта ж якога памеру павінны быць куры, каб так патаптаць ячмень!?" Аператар Валодзя Недабоеў ад смеху ледзь не выпусciў з рук сваю тэлекамеру, а потым усю дарогу, успамінаючы, рагатаў: "Гэта ж такое пачуць! Куры!.. Вось дзе народны гумар!"

На гэтай вясёлай ноце мы і развіталіся з на-

шым паважаным чытачом.

А потым надышла хвіліна развітання здымачнай групы з Брылемі - і новыя знаёмы, наказаўшы глядзець у 20.30 "Наши новости", зніклі за паваротам "бетонкі". Але ўжо не знікнуць з нашай памяці.

Мікола ЯЦКОЎ.

P.S. А ўвечары, дачакаўшыся, мы ўбачылі гэты рэпартаж. І як жа прыгожа на тэлеэкрэне выглядаюць нашыя Брылі!..

10 лет преобразований змяшчае падрабязныя звесткі аб нашых земляках - Героях Савецкага Саюза і поўных кавалерах ордэна Славы. У другой частцы змешчаны даведкі пра Герояў Сацыялістычнай Працы і поўных кавалерах ордэна Працоўнай Славы.

Прадстаўнічая книга - альбом **"Регіон. Могілеўская область."**

МВ *Marielou'stva* Яркай асобай быць нялёгка: вакол яе заёсёды барацьба, кіпенне падушчяў, раздражненне, зайдрасць... Але цікава. Што значыць поспех у жыцці чалавека? Як да яго імкнунца? Ці цяжка быць лідэрам? Над гэтымі пытаннямі разважае **Вадзім Валер'евіч МЕЗГА** - генеральны сакратар прадстаўніцтва ў Магілёўскай вобласці Нацыянальнага алімпійскага камітэта Рэспублікі Беларусь, майстар спорту міжнароднага класу па боксу, першы беларускі баксёр, што заваяваў ліцэнзію на Алімпійскую гульню ў Атланце, віцэ-ўладальнік Кубка свету 2003 года, прызёр чэмпіянату Еўропы 1998 года, 12-кратны чэмпіён Рэспублікі Беларусь:

"Побеждать - привычка, нельзя выиграть только один раз, к этому надо стремиться всегда. Я из проигрышней делал выводы, анализировал ошибки. Успех - это прежде всего огромный труд! А потом уже генетические задатки, люди, окружающие тебя, удача... Я стремлюсь быть успешным прежде всего для того, чтобы оставить след на земле. Пусть звучит банально, но хочется, чтобы жизнь не прошла зря, работаю так, чтобы каждый день приносил пользу. Главное не только взлететь на гору, но и устоять, суметь удержаться на вершине. Тогда ты по праву сможешь считаться успешной личностью".

Пісменнік **Леў Мікалаевіч**

Талстой быў вядомы не толькі сваімі раманамі, але і сваёй барацьбой супраць п'янства. Вось што ён пісаў у артыкуле **"Пора опомниться!"**: **"Вино губит телесное здоровье людей, губит умственные способности, губит благосостояние семей и, что всего ужаснее, губит**

У фонды бібліятэці пацупілі новыя кнігі па гісторыі Магілёўшчыны. Эта першая і другая часткі альбома **"Гордость и слава Могилёвщины"**. У першай частцы даўніца падрабязныя

Брылеўская бібліятэка інфармуе...

души

их потомство". Негледзячы на довады скептыкаў, што п'янства на Русі - векавая традыцыя і змагацца з ім бессенсоўна, Талстой пераконваў сялян мяняць укаранелыя звычкі, выключыць гарэлку і віно з дзён нараджэння, памінак, бо гарэлка не дадае радасці, як не памяшае яна і нягодаў. Сам Леў Мікалаевіч прытрымліваўся

здаровага ладу жыцця і прахвой шмат гадоў.

Калі ў 1825 г. у Санкт-Петраўбургу выйшаў двухтомнік твораў архіепіскапа Магілёўскага і Мсціслаўскага

Георгія Каніскага, А.С.Пушкін у часопісе **"Современник"** змясціў рэцензію на іх. Высока адзначаючы дзеянасць і творчую спадчыну свяціцеля, паэт называў Каніскага **"самым достопамятым человеком XVIII века"**. Пушкін некалькі разоў быў у Магілёве і меў магчымасць шмат чаго чуць пра архіепіскапа, дзякуючы якому на тэрыторыі Рэчы Паспалітай захавалася праваславіе. Не выключана, што Каніскі прынягнуў

АРГУМЕНТЫ
И ФАКТЫ КАЖДЫ ДЕНЬ Пушкіна і як вучоны, які напісаў шэраг гістарычных і філософскіх твораў, як асветнік, які адкрываў народныя школы. Трэба ад-

значыць, што ў 1993 г. Георгій Каніскі далучаны Рускай праваслаўнай царквой да ліку святых.

80 гадоў таму, 20 ліпеня 1926 г.
памёр **Фелікс Дзяржынскі**. Ма-

ла хто ведае, што серца **"жалезнага Фелікса"** не вытрымала барацьбы з дзяржаўнай бюрократыяй. Вось цытата з яго пісма ад 16 сакавіка 1923 года: **"...чтобы государство не обанкротилось, необходимо разрешить проблему госаппаратов..."**

РЭСПУБЛІКА БІБЛІЯТЭКА Неудержи-
мое раздутие штатов...
чудовищная бюрократиза-
ция всякого дела - горы бумаг

и сотни тысяч писак;
захваты больших зданий и помещений;
автомобильная эпидемия... В придачу к этому
неслыханное, бес-
стыдное взяточничество, хищения, вопиющая бес-
хозяйственность, характеризующая наш так назы-
ваемый "хозрасчёт"...».

Старонку падрыхтавала бібліятэкар Брылеўской сельской бібліятэкі **Ала ЯЦКОВА**

Гартаючы пажоўклья старонкі...

ПРАЦУ "Рэзервовая ферма" калгаса

15 жніўня 1989 г.

Даўно мінуў той час, калі на жыхара сяла, які быў заняты ў грамадской вытворчасці і адначасова трymаў карову, глядзелі коса. Пастановы партыі і ўрада аб асабістых падсобных гаспадарках стварылі ўсе ўмовы для таго, каб кожны сяльчанін меў агарод і вырошчваў у сваёй гаспадарцы жывёлу і птушку, каб як мага больш сем'ю абзаводзілася каровамі.

РАСЦЕ СТАТАК

Летась калгас імя Ільіча закупіў у населеніцтва амаль трыста тон малака ад 149 кароў, што на падвор'ях. У сярэднім ад кожнай асабістай каровы дзяржава атрымала тут больш чым па 2 тонны малака. Эта не намнога менш, чым ад тых, што знаходзяцца на грамадской ферме. Не здзіна, што статак з падвор'я не без падстаў называюць "рэзервовая ферма" калгаса.

- Шэсць населеных пунктаў на тэрыторыі гэтай гаспадаркі, - расказвае старшыня выканкома Брылеўскага сельскага Савета Н.В. Труханава, - але моладзь засталася фактычна толькі ў вёсцы Брылы - цэнтры калгаса. За лік тутэйших маладых сем'яў і расце зараз наша "рэзервовая ферма".

- Што датычыцца іншых вёсак, - працягвае размову Надзея Васільёна, - то там засталіся пераважна пенсінеры, і таму статак на падвор'ях нават часам скарачаецца. Не без цяжкасцей удаецца яго ўтрымліваць на адным узроўні. І тым не менш хлявы амаль штогод на некаторых падвор'ях пусцеюць.

У населеніцтва вёскі Брылы сёлета на 16 кароў стала больш. Набылі іх за апошнія два гады спецыялісты і служачыя: агра-

номы, заатэхнікі, усе супрацоўнікі бухгалтэры - ад галоўбуха да касіра. Зараз маюць кароў нават іншэра з шасці работнікі апарату выканкома сельскага Савета. - Лягчэй называць тых, - уклю чаеца ў размову сакратар партарганізацыі калгаса У. Я. Наканечны, - хто яшчэ не мае кароў. Іх у нас засталося ўсяго пяць чалавек.

ВЫГАДА ВІДАВОЧНАЯ

Вартая адзначыць, што па такому паказычу ільчоўкам сёняня, бадай, німа роўных. Эта прыклад таго, як трэба не на словах, а на справе кларапіцца аб вырашэнні Харчовай праграмы.

- А ці выгадна трymаць карову? - пытаюся ў галоўнага эканаміста калгаса В.І. Сілкову. І Валянціна Іванаўна даказвае з алоўкам у руках перавагу такой пакупкі. Яна набыла ў калгасе першацёлку за 700 рублёў. Прадае зараз дзяржаве штодзённа лішак малака 11-12 кілаграмаў за 3 рублі. Такім чынам, кошт жывёлы акупіцца за адзін год. Праўда, ёй, як і іншым, далі авансам 250 кілаграмаў канцэнтраваных кармоў. Доіць сама. Гэтай навукай авалодала з 12 гадоў, маці прывучыла.

Харектэрна, што кожны даваў становучы адказ аб выгаднасці трymаць уласную карову і што яна не ў цяжар сям'і.

МАТЭРЫЯЛЬНЫЕ СТЫМУЛЫ

Вядома, вялікае значэнне маюць матэрыяльныя стымулы, створаныя прайленнем калгаса для тых, хто набывае карову. Перш-наперш такая сям'я атрымлівае перавагу ў перасяленні ў грамадскі асабінкі - катэдж, пры якім ёсьць тыповое памяшканне для жывёлы. Некаторым зрабілі спецыяльныя прыбудовы да існуючых дамоў. Праўда, гэта работа поўнасцю не закончана. Да прыкладу, галоўны бухгалтар Л. Я. Пухаленка набыла першацёлку ў пачатку года і вымушана трymаць яе ў суседкі, бо абяцаны ёй хляўчук яшчэ не зроблен. Чакае такой прыбудовы для каро-

вы заатэхнік - селекцыянер Г. А. Рыхцікава і некаторыя іншыя.

Да таго ж за каровай нікуды ездзіць не трэба. Бяры першацёлку на любой з дзвюх фермаў. Калі не хапае грошай, даюць у расчэрміноўку.

На зіму калгас выдзяляе сена з разліку па адной сотцы травы за 100 літраў прададзенага малака. Дае салому і зерне. Косіць траву калгасная тэхніка, завозіць сена на двор грамадскі транспарт.

УЛАСНЫМ ПРЫКЛАДАМ

Трэба заўважыць, што не проспаст дабіцца, каб кожная сям'я служачага набыла карову. Размой на гэту тэму было шмат. Але яны не давалі вынікаў, пакуль самі агітатары не паказалі асабісты прыклад. Менавіта толькі тады, калі кароў набылі сакратар партыйнай арганізацыі, старшыня прафкома, старшыня групы народнага кантролю, за імі пайшлі калгаснікі.

- Сям'я, якая набыла карову, - дзеліцца сваімі думкамі Н.В. Труханава, - становіцца нашай апопрай. Асабістая падсобная гаспадарка ўмацоўвае сямейны бюджет, дапамагае выхоўваць падрастаючую пакаленне ў любі да працы. Усе нашы клопаты аб развіцці асабістых падсобных гаспадарак поўнасцю сябе апраўдаюць.

Не адным малаком харчуюцца мясцовыя вяскоўцы. У многіх ёсьць свінні, куры. Сёлета 17 сяльчан прынялі на адкорм калгаснага бычкоў. На 15 новых падвор'ях з'явіліся свінні. У гэтай справе сяльчане пераймаюць воўпыт у самых паважаных гаспадароў, такіх, які, напрыклад, Казімір Браніслававіч Волкаў. Ён даўно на пенсіі. Быў у свой час лепшым брыгадзірам і адзінам у калгасе ўдзельнікам Выстасункі Дасягненняў Народнай Гаспадаркі СССР. То, што робіць такі чалавек, умудроны вонятам, ахвотна ўкараниваюць зараз маладзейшыя гаспадары.

Л. ШЛЯФЕР.

А б ' я в а

Аддадзім проста за "дзякуй"
вельмі патгрэбныя ў гаспадарцы прадметы

бетонныя жолабы →

З іх можна зрабіць:
арык пайлку!
маленькі басейн
і шмат чаго яшчэ!

Яны чакаюць вас!

Эксперимент пасляхова працягваеца

Пакуль будуецца мост праз Рудэю, у Брылях праводзіца эксперымент па вывядзенню новай пароды кароў. Лічыцца, што ў хуткім часе такая парода з'явіцца і атрымае назvu "брылеўская водаплаўная". Ёсьць задумка наконт яшчэ адной пароды - "брылеўская лятаючая".